

AGRÁRMINISZTÉRIUM

Idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos beavatkozási tervek – Eredmények, tapasztalatok

Idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos szakmai értekezéslet

Agrárminisztérium, Kupolaterem

2024. december 10.

Dr. Nagy Gergő

AGRÁRMINISZTÉRIUM, TERMÉSZETMEGŐRZÉSI FŐOSZTÁLY

IAS kezelése állami védekezés elrendelésével 2022-2024

	2022	2023	2024
Összeg	50.834.349 Ft	92.933.903 Ft	99.875.693 Ft
NPI	6: ANPI, BFNPI, BNPI, HNPI, KMNPI, KNPI	8: ANPI, BNPI, DDNPI, FHNPI, HNPI, KMNPI, KNPI, ÖNPI	10: ANPI, BFNPI, BNPI, DDNPI, DINPI, FHNPI, HNPI, KMNPI, KNPI, ÖNPI
KH	9: Bács-Kiskun, Borsod-Abaúj-Zemplén, Csongrád-Csanád, Hajdú-Bihar, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok, Nógrád, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Veszprém	12: Baranya, Bács-Kiskun, Békés, Borsod-Abaúj-Zemplén, Csanád, Fejér, Győr-Moson-Sopron, Hajdú-Sopron, Hajdú-Bihar, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok, Nógrád, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Vas, Veszprém	13: Baranya, Békés, Borsod-Abaúj-Zemplén, Csongrád-Csanád, Fejér, Győr-Moson-Sopron, Hajdú-Sopron, Hajdú-Bihar, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok, Pest, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Vas, Zala
Növényfajok száma	8: amerikai kőris, aranyvessző fajok, fehér akác, gyalogakác, keskenylevelű ezüstfa, közönséges selyemkóró, mirigyes bálványfa, zöld juhar	8: amerikai kőris, aranyvessző fajok, fehér akác, gyalogakác, keskenylevelű ezüstfa, közönséges selyemkóró, mirigyes bálványfa, zöld juhar	8: aranyvessző fajok, fehér akác, gyalogakác, keleti ostorfa, keskenylevelű ezüstfa, közönséges selyemkóró, mirigyes bálványfa, zöld juhar
Állatfajok száma	0	2: jelzórák, nutria	5: ázsiai lódarázs, ékszerteknős, jelzórák, mosómedve, nutria

IAS kezelése állami védekezés elrendelésével I.

- „Állat, növény és GMO-kártalanítás” fejezeti kezelésű előirányzat.
- **2025-ben már 200 millió Ft áll rendelkezésre!**
- Egyes nemzeti park igazgatóság működési területére maximum 25 millió forint költséggel tervezettek.
- Leginkább saját vagyonkezelésű területek.
- Kevesebb, de nagyobb volumenű terv.
- Azon IAS elleni védekezésre lehet benyújtani beavatkozási tervet, mely fajok szerepelnek valamilyen jogszabályban (kezelési tervek is – miniszteri rendelet).
- Beavatkozások költségeinek reális „beárazása”.
- IAS védett területet vagy értéket veszélyeztet és korábban már volt igazolható védekezés vagy jelenleg is történik kezelés a területen.
- Olyan védekezések jöhetnek szóba, amik erősebbek, hatékonyabbak, mint a gazdálkodónak a területen végzett korábbi, hatástalan védekezései (pl. csak kaszálás nem rendelhető el állami védekezésként).

IAS kezelése állami védekezés elrendelésével II.

- Egyértelműen derüljön ki, hogy a korábbi beavatkozások igazolására szolgáló dokumentumok ugyanazon helyrajzi számokra vonatkoznak, mint amely területre a beavatkozási tervet benyújtották.
- **Amennyiben nem áll rendelkezésre olyan háttér-dokumentáció, mely igazolná a korábbi kezeléseket adott területen, úgy kérjük, hogy a nemzeti park igazgatóságok állítsanak össze egy hivatalos szöveges beszámolót az eddig elvégzett tevékenységekről.**
 - pl. nemzeti parki éves jelentések, vállalkozói szerződések, számlák, őri napló

Eljárásrend

- **A nemzeti park igazgatóság az IAS észlelése után megkeresi a hatóságot, és már előre a hatóság elé tárja az összes bizonyítékot, ezzel elkerülhető az eljárás megindításáról szóló értesítés megküldése az ügyfeleknek. A beadott megkereséshez rögtön csatolja:**
 - **nyilatkozatot**, hogy a behurcolásért sem önmagát, sem mászt nem tart felelősnek;
 - megegyezés szerinti részletességű **indokoló dokumentációt**, amelyben bemutatja, hogy tevékenysége során kellő gondossággal járt el (pl. korábbi, IAS elleni védekezést igazoló éves jelentések, vállalkozói szerződések, számlák, teljesítés igazolások pl. a kártalanítási beszámolók vonatkozó részei, csatolmányai);
 - részletes **beavatkozási tervet** (ami tartalmazza például a tervezett beavatkozás pontos célját; javaslatot a faj irtásának optimális időpontjára; feltételeket arra vonatkozóan, hogyan végezze el a vállalkozó a védekezést).

Eljáró hatóság kijelölése

- Az eljáró hatóság esetében iránymutató az „Eljárásrend idegenhonos inváziós fajok irtására vonatkozó ügyekben” című dokumentum és a TMF/370/2021. iktatószámú levél.
- Megfelelő indok esetében (pl. védett, Natura 2000 terület) **elsődlegesen eljárhat a természetvédelmi hatóság**, ekkor azonban mind a nemzeti park igazgatóságnak, mind a természetvédelmi hatóságnak is **meg kell indokolnia** (a bejelentéskor, illetve a kiadott határozatban), **hogy miért ő az eljáró hatóság**.
- Minden esetben le kell vezetni a határozatban, hogy mi alapján jár el a hatóság
→ **hatáskör és ennek jogalapja derüljön ki egyértelműen.**
 - **Tvt. 77. §-ban** biztosított jogkörében (77/A nem elég!), illetve 78/A § (Natura 2000).

Az állami védekezés – kifizetési kérelem

- Lebonyolító: Élelmiszerlánc-biztonsági Centrum Nonprofit Kft., (ügyvezető igazgató úr Demetrovics Szilárd). Itt a megállapodás alapján a kapcsolattartó Fülöp Tilla Cintia (fulopti@elbc.hu) + kartalanitas-kifizetes@elbc.hu
- Élelmiszerlánc-felügyeleti Főosztály. A főosztályvezető dr. Pásztor Szabolcs, Központi cím: effo@am.gov.hu
- Másolatban az invaziosfajok@am.gov.hu címre, és Diószegi-Jelinek Laura (agota.laura.jelinek@am.gov.hu), valamint dr. Nagy Gergő (gabor.gergo.nagy@am.gov.hu) ügyintézők részére

Beadott beavatkozási tervekkel kapcsolatos észrevételek

- Tulajdonos, vagyonkezelő, földhasználó – az „állami” megnevezés alatt kérjük azt is megadni, hogy azon belül kinek a tulajdona stb. (pl. vízügyes terület).
- Érintett uniós IAS \leftrightarrow egyéb IAS.
- 2023-tól már az AM Természetvédelemért Felelős Államtitkárságra kell küldeni.
- Az IAS kezelésére/kiirtására tett korábbi beavatkozások részletes leírása szükséges, hogy mi is lássuk az előzményeket, illetve a KH határozathoz is szükséges (ld. később). (milyen módszerrel, mennyi ideig, miért volt sikertelen).
- Eljáró hatóság megnevezése \leftrightarrow eljáró hatóság indoklása.
- Részletes költségbecslés \leftrightarrow összes költség.

Állami védekezést elrendelő határozatokkal kapcsolatos észrevételek I.

- IAS EU rendelet és a megfelelő végrehajtási jegyzék hivatkozása mindenképp szerepeljen, ha EU listás a faj.
- Amennyiben nincs az EU listán az IAS EU rendelet maximum csak általánosan említhető.
→ Ebben az esetben nem használható pl. „a faj ellen összehangolt, uniós szintű fellépés szükséges” kifejezés.
- A konkrét fajt érintő valamelyik jogszabály megnevezése mindenképp szükséges! (ld: TMF/370/2021, illetve TMF/546/2022).
- Korábban történt NPI védekezés megnevezése, illetve magyarázat, hogy miért volt sikertelen („próbált védekezni” vagy „mindent megtett” nem elég).
- Az érintett ingatlanok tulajdonviszonyai és művelési ága legyen feltüntetve.
- Munkanapló vezetésének elrendelése – vállalkozó → későbbi bizonyításra felhasználható.

Állami védekezést elrendelő határozatokkal kapcsolatos észrevételek II.

- **Eljáró hatóság megfelelő indoklása:**
- TMF/370/2021. levélre indoklásban nem lehet hivatkozni, a megfelelő jogalapot szükséges feltüntetni.
- „Tekintettel az idegenhonos faj **biodiverzitásra gyakorolt veszélyeztető szerepére**, valamint arra, hogy a beavatkozással érintett földrészek országos jelentőségű **védt természeti területek**, továbbá részét képezik a **Natura 2000 hálózatnak** és **más hatóságnál nincs folyamatban a fajt érintő eljárás**, az állami védekezés elrendelése tekintetében a Természetvédelmi Hatóság jár el.” – **megfelelő indoklás!**
- Ha nem a természetvédelmi hatóság jár el, az is legyen megindokolva.
- Minden esetben le kell vezetni a határozatban, hogy mi alapján jár el a hatóság → **hatáskör és ennek jogalapja derüljön ki egyértelműen.**
 - **Tvt. 77. §-ban biztosított jogkörében (77/A nem elég!), illetve 78/A § (Natura 2000).**

Kérdések, észrevételek (npi, kh)

- *A vállalkozó kiválasztása, a vállalkozói szerződés megkötése időigényes folyamat - szükséges hozzá a lebonyolítói megállapodás is.*
- *Tehetnénk korábbra a pályázatok leadási határidejét? (pl. január vége?)*
- *Tavasszal/nyár elején végezhető munkák → Van lehetőség arra, hogy a lebonyolítói megállapodás korábbi időpontban (pl. március) aláírásra kerüljön?*
- *Ősszel végezhető beavatkozások → Kitolható-e a kifizetésre meghatározott határidő (11.15)?*

Köszönjük a figyelmet!

